

GRIPŲ VAKCINACIJOS APIMČIŲ DIDINIMUI TAIKOMŲ INTERVENCIJŲ VEIKSMINGUMAS

Vertinimo vadovė Iveta Petraitytė.

Atsakingas vykdytojas Gediminas Guntarskis.

Vertinimo laikotarpis 2019 m. liepos mėn.–2019 m. gruodžio mėn.

Pagrindimas. Gripas – viena dažniausiai epidemijomis ir net pandemijomis pasireiškiančių užkrečiamųjų ligų, lemianti didžiausius patiriamus socialinius ir ekonominius nuostolius. Gripo sezono metu Lietuvoje registruojama apie 50 tūkst. gripo atvejų, apie 20 mirčių nuo gripo bei 3 mln. apsilankymų pas šeimos gydytoją, o stacionariųjų paslaugų kaštai vien dėl gripo viršija 20 mln. eurų. Vakcinacijos nuo gripo apimčių didinimas yra pagrindinis veiksnys vykdant sergamumo gripu kontrolę, o ypatingą dėmesį reikia skirti rizikos grupėms priskiriamų asmenų skiepijimui. Siekiant didinti skiepijimo gripo vakcina apimtis rizikos grupėse, būtina vykdyti moksliniais tyrimais pagrįstas intervencijas, nukreiptas į šias rizikos grupes.

Vertinimo tikslas – atlikti aukščiausių mokslinių įrodymų apie gripo vakcinacijos apimčių didinimui taikomų intervencijų veiksmingumą apžvalgą.

Vertinimo klausimai:

1. Kokios intervencijos veiksmingos, siekiant padidinti gripo vakcinacijos apimtis šiose rizikos grupėse:
 - a. tarp sveikatos priežiūros specialistų;
 - b. tarp lėtinėmis ligomis sergančių asmenų;
 - c. tarp nėščiųjų;
 - d. tarp vyresnio amžiaus asmenų.

Vertinimo metodai. Vertinant gripo vakcinacijos apimčių didinimui taikomas intervencijas, atlikta sisteminė mokslinių publikacijų paieška duomenų bazėse PubMed, Cochrane, Centre for Reviews and Dissemination ir TRIP Medical Database. Papildoma publikacijų paieška atlikta Jungtinės Karalystės nacionalinio sveikatos ir klinikinės kompetencijos instituto duomenų bazėje. Į šią apžvalgą įtrauktos 2000–2019 m. anglų kalba publikuotos sisteminės apžvalgos, kuriose analizuojamas vienkomponenčių ir daugiakomponenčių intervencijų veiksmingumas, didinant vakcinacijos gripo vakcina apimtis rizikos grupėse. Duomenys iš SA analizuoti taikant aprašomąją analizę.

Rezultatai. Atlikus mokslinių publikacijų paiešką iš viso rasti 795 straipsniai, į apžvalgą įtrauktos 8 sisteminės apžvalgos. Nustatyta, kad esama veiksmingų intervencijų, kurias įdiegus, tikėtina, vakcinacijos apimtys padidėtų rizikos grupėse (sveikatos priežiūros specialistai, nėščiosios, lėtinėmis ligomis sergantys bei vyresnio amžiaus (>60 m.) asmenys). Pagrindinės veiksmingų intervencijų grupės: 1) vakcinacijos prieinamumo didinimas, 2) supratimo apie vakcinacijos svarbą didinimas ir mokymas, 3) skatinamosios priemonės, 4) minkštosios privalomos priemonės, 5) kietosios privalomos priemonės, 6) technologijų diegimas, 7) daugiakomponentės intervencijos. Nustatytos veiksmingos intervencijos nereikalauja esminių sveikatos apsaugos sistemos pokyčių bei, tikėtina, nebrangios. Didžiausias iššūkis įdiegus intervencijas – užtikrinti intervencijų vykdymo tęstinumą.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Visuomenės sveikatos technologijų centro Technologijų vertinimo skyriaus specialistas, laikinai vykdantis skyriaus vadovo funkcijas, Vincentas Liuima tel. (8 5) 261 6681, el. paštu vincentas.liuima@hi.lt.